

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **L. N.**, zast. JUDr. Petrem Poledníkem, advokátem se sídlem Příkop 4, Brno, proti žalovanému: **Celní ředitelství Brno**, se sídlem Koliště 21, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 11. 2006, č. j. 8923-02/06-0101-21, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2008, č. j. 30 Ca 32/2007 - 31,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalovaný jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým bylo zrušeno jeho výše specifikované rozhodnutí, jímž bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Celního úřadu Hodonín ze dne 24. 8. 2006, č. j. 2979-05/06-0261-21, platební výměr č. 06CZ026100W1800095/2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci vyměřen celní dluh v celkové výši 1 382 562 Kč z titulu nezákonného dovozu zboží, jehož existence byla prokázána v trestním řízení a osvědčena rozsudkem Okresního soudu v Hodoníně ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 2 T 544/2003, a usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 13. 12. 2005, sp. zn. 8 To 471/2005. Správní orgány shodně vyšly z toho, že pravomocným rozsudkem soudu bylo rozhodnuto, že žalobce spáchal skutek, pro který byl stíhán a tento

v rozsudku popsany skutek je v souladu s § 239 odst. 2 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění účinném k rozhodnému dni (dále jen „celní zákon“), nezákonným dovozem zboží, a tedy je podle § 239 odst. 1 celního zákona důvodem vzniku celního dluhu. Správní orgány byly pravomocným rozsudkem vázány a na jeho základě vyměřily celní dluh. Zrušující rozsudek krajského soudu pak vycházel z toho, že uvedený trestní rozsudek Okresního soudu v Hodoníně a usnesení Krajského soudu v Brně byly v mezidobí zrušeny usnesením Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. 5 Tdo 1363/2006, jímž bylo zároveň Okresnímu soudu v Hodoníně přikázáno, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Domnívá se totiž, že krajský soud pochybil při aplikaci § 52 s. ř. s., což vedlo k vydání rozsudku na základě nesprávně zjištěného stavu. Žalobce podle názoru stěžovatele v řízení před krajským soudem v replice k vyjádření stěžovatele (žalovaného) uvedl nové údaje, o jejichž existenci krajský soud výhradně opřel své rozhodnutí. Stěžovatel přitom nebyl s touto replikou v průběhu řízení vůbec seznámen.

V průběhu řízení před krajským soudem došlo podle stěžovatele dále ke změně. Trestními soudy totiž bylo opětovně (po rozhodnutí Nejvyššího soudu, který přikázal věc znovu projednat) pravomocně rozhodnuto o skutku žalobce, přičemž byla prokázána shodná skutková zjištění. Žalobce přitom krajský soud o této změně neinformoval, stěžovatel se trestního řízení neúčastnil a kopii trestních rozsudků obdržel až 19. 8. 2008, a tedy nemohl o nastalé opětovné změně informovat krajský soud. Nejedná se tedy o nepřipustnou kasační stížnost ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

Dle názoru stěžovatele mohl a měl krajský soud vzniklou situaci předvídat. Vydání vadného rozsudku měl zabránit přerušením soudního řízení do doby pravomocného rozhodnutí v trestní věci. Pokud krajský soud ve svém rozhodnutí uvedl, že je nepřipustné, aby v právním státě vedle sebe existovala dvě rozhodnutí, která by z podobných zjištění činila diametrálně odlišné závěry, pak je to právě on, kdo k takové situaci v konečném důsledku napomohl.

Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce nevyužil svého práva podat ke kasační stížnosti vyjádření.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jménem stěžovatele jedná pověřený zaměstnanec s potřebným vzděláním a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvodnost kasační stížnosti pak posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Úvodem cítí zdejší soud potřebu vyjádřit se k formulaci stěžovatele, že jeho kasační stížnost není nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. s ohledem na to, že v řízení o žalobě nemohl argumentovat za pomoci nově vydaných trestních rozhodnutí v dané věci, neboť o

nich nevěděl. V této souvislosti je především potřeba si uvědomit, že stěžovatel neměl v řízení před krajským soudem postavení žalobce. V takovém případě se na něj ovšem nevztahuje ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. ani § 109 odst. 4 s. ř. s. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2008, č. j. 1 Ans 5/2008 - 104, viz www.nssoud.cz, plyne, že zákaz uvádět v řízení o kasační stížnosti nové právní důvody, které nebyly uplatněny v řízení před krajským soudem (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), dopadá ze své podstaty pouze na takového stěžovatele, který byl v řízení před krajským soudem žalobcem. Žalovaný správní orgán, který podává kasační stížnost, může argumentovat jakýmkoli právními důvody, a to bez ohledu na to, jakou procesní obranu uplatnil ve vyjádření k žalobě a zda takové vyjádření vůbec podal. Při odůvodnění svého závěru uvedl Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku: „*Není úkolem soudu, aby se zabýval žalobcovou záležitostí v celé její myslitelné šíři, nýbrž je věcí žalobce, aby soudu vymezil, v čem přesně spatřuje nezákonnost, jíž se dopustil správní orgán. Soud se musí s námitkami vznesenými žalobou vypořádat, a pokud se ztotožní alespoň s jednou z nich, měl by též vyvrátit jí odpovídající protiargumenty žalovaného. Je však třeba zdůraznit, že žalovaný není povinen podávat vyjádření k žalobě: jistě tím může zvýšit svou šanci na procesní úspěch, ale je jen na něm, zda vyjádření podá a jaké argumenty zde uplatní. Povinnost tvrzení stíhá v řízení ve věci nečinnosti správního orgánu jen toho, kdo se u soudu něčeho domáhá a kdo disponuje řízením a jeho předmětem; v řízení před krajským soudem splňuje tuto podmínku z povahy věci pouze žalobce. V řízení o kasační stížnosti však mohou být v postavení stěžovatele – tedy procesního subjektu, jehož vůle především určuje zahájení i průběh řízení – jak žalobce, tak žalovaný. Zatímco ale na žalobce, který inicioval soudní řízení ve věci a se žalobou neuspěl, dopadnou v kasačním řízení důsledky toho, že u krajského soudu neunesl svou povinnost tvrzení (což se projevuje nejen v zákazu právních novot podle § 104 odst. 4 s. ř. s., ale též v zákazu novot skutkových podle § 109 odst. 4 s. ř. s.), žalovaný takovou povinnost dosud neměl, a nemůže tak být ve své argumentaci nijak omezován.*“ Jen na okraj lze dodat, že vyjádření k žalobě už podle svého názvu nemá být jakýmsi samostatným expozé správního orgánu ke sporné věci, nýbrž reakcí na konkrétní námitky obsažené v žalobě. Vyjádření žalovaného k žalobě tak je obvykle úměrné žalobě, která může být formulována velmi stručně. Bylo by jistě absurdní, pokud by stručností své žaloby žalobce fakticky zmenšil žalovanému množství námitek, jimiž může argumentovat v případné kasační stížnosti. Obdobně judikoval zdejší soud i ve svém rozsudku ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 As 38/2007 - 78, www.nssoud.cz. Lze tak učinit dílčí závěr, že kasační stížnost není nepřipustná.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (*nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*); domnívá se, že zrušená správní rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem a ob stojí i po výše řečeném usnesení Nejvyššího soudu.

Pokud jde o důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (*nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*), tak ty stěžovatel blíže nekonkretizuje, nicméně lze se domnívat, že jimi míní skutečnost, že krajský soud řízení nepřerušil do doby vydání nových trestních rozhodnutí ve věci. Tato vada pak měla způsobit nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Rovněž tak stěžovatel považuje za vadu to, že mu nebyla doručena replika žalobce.

Pokud jde o posledně vypočtenou námitku, pak je třeba upozornit na to, že je založena na nepravdivém tvrzení, že žalobce „*uvedl v replice, se kterou ani nebyl stěžovatel seznámen, nové údaje, o jejichž existenci soud výhradně opřel své rozhodnutí.*“ Krajský soud své zrušující rozhodnutí plně opřel o výše uvedené usnesení Nejvyššího soudu. Tímto usnesením ovšem žalobce argumentoval již v podané žalobě (s. 2, bod II žaloby). Jedno vyhotovení žaloby bylo přitom k vyjádření stěžovateli zasláno (doručení je ve spise vykázano). O rozhodnutí Nejvyššího soudu, o něž krajský soud opřel své rozhodnutí, které je nyní napadeno, tedy stěžovatel věděl po celou dobu řízení před krajským soudem. Ve vyjádření k podané žalobě stěžovatel usnesení Nejvyššího soudu vůbec nerefletoval, mj. však uvedl, že „*poukazuje na skutečnost, že správní žaloba byla soudu doručena dne 7. 2. 2007, přičemž žalobou napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 5. 12. 2006. Jelikož z podacího razítka soudu vyznačeného na žalobě zaslané žalovanému k vyjádření nevyplyvá, zda žaloba byla doručena soudu osobně či prostřednictvím pošty s datem podání k přepravě do 5. 2. 2007, nemůže žalovaný vyloučit, že správní žaloba byla podána opožděně.*“ Replikou pak žalobce reagoval pouze na tuto pochybnost stěžovatele a v dalším plně setrval na žalobě. Součástí repliky je i podací lístek, který prokazuje, že žaloba byla podána k poštovní přepravě dne 5. 2. 2007. Tuto skutečnost však krajský soud mohl zjistit sám (a lépe), neboť součástí spisu (na č. 1. 3) je i obálka, v níž byla žaloba krajskému soudu poslána. Z ní je patrné, že žaloba byla podána k poštovní přepravě dne 5. 2. 2007. Za těchto okolností tedy nebyl dán žádný důvod, aby replika žalobce byla dále poslána stěžovateli. Krajský soud v žádném případě nepochybil, pokud tak neučinil.

V projednávané věci je stěžejní posouzení toho, zda nově vydaná trestní rozhodnutí zpětně vytvářejí podmínky pro uznání vydaných správních rozhodnutí. Zdejší soud dospívá k závěru, že tomu tak není. Prvoinstanční správní rozhodnutí se totiž naplno opřelo o rozhodnutí trestních soudů, která byla Nejvyšším soudem zrušena. Ve správním řízení nebylo provedeno žádné dokazování než zrušenými trestními rozhodnutími. I žalobou napadené správní rozhodnutí nekonstatovalo nic jiného, než že je třeba vycházet z těchto rozhodnutí trestních soudů. Za takové situace ale nelze připustit, aby po zrušení těchto rozhodnutí obstála i správní rozhodnutí na ně navázaná. Rozhodnutí v trestních věcech byla totiž zrušena a tento stav již nelze nijak zvrátit.

Podle § 52 odst. 2 s. ř. s. je soud vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím soudu o osobním stavu. O jiných otázkách si soud učiní úsudek sám; je-li tu však rozhodnutí o nich, soud z něj vychází, popřípadě tam, kde o nich náleží rozhodovat soudu, může uložit účastníku řízení, aby takové rozhodnutí vlastním návrhem vyvolal. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 9. 2007, č. j. 4 As 58/2006 - 94, www.nssoud.cz, uvedl, že „*smyslem citovaného ustanovení, které mimo jiné zakládá povinnost soudu vycházet ze správních rozhodnutí, jež nejsou předmětem přezkumu v dané věci, je zajistit soulad jednotlivých vzájemně souvisejících rozhodnutí, tzn. zabezpečit obsahovou shodu různých aktů veřejné správy, které se týkají podobné otázky. V právním státě totiž podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze připustit, aby existovala dvě správní rozhodnutí, která by z podobných skutkových zjištění činila diametrálně odlišné závěry. Pokud soud takové rozpory zjistí, musí se s nimi náležitě vypořádat a svůj postup musí patřičně zdůvodnit.*“ Obdobné závěry lze učinit i v případě, kdy vedle sebe stojí správní rozhodnutí plně vycházející z rozhodnutí trestního, přičemž trestní rozhodnutí je (byť mimořádným opravným prostředkem) zrušeno. V takovém případě nemůže vedle rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku (zde usnesení Nejvyššího

soudu) správní rozhodnutí obstat. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je ustanovení § 52 odst. 2 s. ř. s. vzhledem ke svému smyslu, účelu a rozsahu speciálním ustanovením ve vztahu k § 75 odst. 1 s. ř. s. a představuje legitimní prolomení zásady, že soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Na věci nic nemění ani skutečnost, že po zrušujícím usnesení Nejvyššího soudu již bylo vydáno nové rozhodnutí trestního soudu prvního stupně, které bylo následně potvrzeno odvolacím trestním soudem. Nová trestní rozhodnutí přitom dospěla ke stejným skutkovým zjištěním a v souladu se závazným usnesením Nejvyššího soudu pouze věc částečně přehodnotila po právní stránce (ve prospěch pachatelů). Obě správní rozhodnutí ale nevycházela pouze z abstrahovaného skutkového stavu, k němuž zrušená trestní rozhodnutí dospěla, nýbrž ve formálním slova smyslu přímo z trestních rozhodnutí. Ta ovšem byla zrušena, přičemž tuto skutečnost již nelze změnit. Ani následně vydaná trestní rozhodnutí nemohou tento stav v žádném případě nahradit (jde o nová rozhodnutí, která nevrací účinky rozhodnutím starým, ale mají své vlastní, nové účinky). Proto také nebylo na závalu, že žalobce v průběhu řízení krajský soud o nastalé změně neinformoval. Ze stejného důvodu nebylo třeba řízení před krajským soudem, jehož výsledkem byl posléze napadený rozsudek, přerušovat.

Závěrem lze poukázat na to, že v situaci, kdy správní orgán disponuje novými pravomocnými trestními rozhodnutími a zároveň pravomocným zrušujícím rozsudkem ve správním soudnictví (kasační stížnost nemá odkladný účinek a je mimořádným opravným prostředkem), je jediným možným postupem vydání nového správního rozhodnutí, které bude plně vycházet z nových trestních rozhodnutí, případně z vlastních zjištění správního orgánu.

V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody a zdejší soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k nimž by měl přihlížet mimo uplatněné námitky podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Advokát žalobce pak vyčíslil náklady ve výši jednoho úkonu právní služby – převzetí a přípravy věci. Vzhledem ovšem k tomu, že žalobce byl v řízení žalobním i řízení o kasační stížnosti zastoupen jedním a týmž advokátem, byl úkon spočívající v převzetí a přípravě věci součástí nákladů řízení před krajským soudem (krajský soud v napadeném rozsudku uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 568 Kč). V řízení o kasační stížnosti neučinil advokát žalobce žádný úkon (zejm. nepodal ke kasační stížnosti vyjádření apod.), a tedy žalobci žádné náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalobci právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu